

Αθήνα, 11 Μαΐου 2022.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

Θέμα: «Άμεση λύση στα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει το Πρόγραμμα ESTIA»

Διανύουμε πλέον την τελική φάση του κυβερνητικού σχεδίου υπονόμευσης, απαξίωσης και διάλυσης του Προγράμματος στέγασης και ένταξης για προσφυγές και αιτούντες άσυλο «ESTIA II», την οποία προανήγγειλε το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου ήδη από τις 22 Φεβρουαρίου¹. Στο πλαίσιο αυτό, από τις 16 Απριλίου οι διαθέσιμες θέσεις περιορίστηκαν σε 10.000 (από 27.000 το 2021), καθώς το Πρόγραμμα πρόκειται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 2022.

Οι πραγματικές προθέσεις της Κυβέρνησης απέναντι στο Πρόγραμμα φάνηκαν αμέσως μόλις αποχώρησε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) από τη διαχείρισή του και ανέλαβε το Υπουργείο, τον Σεπτέμβριο του 2020². Η απρόσκοπτη χρηματοδότηση δεν ήταν πλέον δεδομένη και σημειώθηκαν μέσα στο 2021 δύο τρίμηνες καθυστερήσεις στην καταβολή των μισθωμάτων, τη μισθοδοσία των εργαζομένων και την πληρωμή των προμηθευτών, ενώ οι ωφελούμενοι του Προγράμματος έμειναν από τον Οκτώβριο του 2021 χωρίς κάρτες σίτισης, μεταξύ των οποίων και οικογένειες με ανήλικα παιδιά. Η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έχει αναδείξει αυτές τις απαράδεκτες αβελτηρίες της Κυβέρνησης με σειρά Μέσων Κοινοβουλευτικού Ελέγχου³.

¹ Βλ. <https://migration.gov.gr/oloklironetai-to-programma-stegasis-estia-ii-to-2022/>

² Βλ. <https://www.unhcr.org/gr/23519-diaheirisi-programmatos-parohis-oikonomikis-voithias.html>

³ Βλ. (α) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11427366.pdf>, (β) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11550924.pdf>, (γ) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11555283.pdf>, (δ) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11794723.pdf>, (ε) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11681253.pdf>, (στ) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11888783.pdf>, (ζ) <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/c0d5184d-7550-4265-8e0b-078e1bc7375a/11938725.pdf>.

Ωστόσο, τα προβλήματα χρηματοδότησης του Προγράμματος συνεχίζονται αμείωτα μέσα στο 2022, με αποτέλεσμα να έχουν οδηγηθεί και πάλι σε απόγνωση όλοι οι εμπλεκόμενοι στο Πρόγραμμα, οι ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων, οι εργαζόμενοι, οι προμηθευτές, αλλά και οι οργανώσεις, οι Δήμοι και οι δημοτικές επιχειρήσεις.

Καταρχάς, το Υπουργείο τερμάτισε το Πρόγραμμα «ESTIA 21» τον Δεκέμβριο του 2021, χωρίς όμως να εξοφλήσει την τελική δόση, ώστε να ολοκληρωθεί και να εκκαθαριστεί οριστικά το Πρόγραμμα⁴. Στη συνέχεια, έδωσε τη δυνατότητα στους φορείς να συμμετάσχουν σε νέο Πρόγραμμα διάρκειας τεσσάρων μηνών, με νέα χρηματοδότηση, που συνιστούσε παράταση του προγενέστερου. Στις 15 Απριλίου 2022 η παράταση εξέπνευσε, χωρίς όμως το Υπουργείο να έχει προχωρήσει ακόμη σε καμία εκταμίευση, ούτε για την κάλυψη των τεσσάρων μηνών της παράτασης, αλλά ούτε και για την τελική δόση που εκκρεμεί προκειμένου να ολοκληρωθεί το προηγούμενο Πρόγραμμα.

Επίσης, λίγες ημέρες πριν από τη λήξη της παράτασης, το Υπουργείο ζήτησε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων να εντάξει προσωρινά αυτό το Πρόγραμμα στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), μέχρι να εγκριθούν τα σχετικά κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα, ανακοίνωσε νέο Πρόγραμμα, με διάρκεια από τις 15 Απριλίου μέχρι τα τέλη του 2022, παραλείποντας όμως να συγκεκριμενοποιήσει τους όρους υλοποίησης και τις οικονομικές προδιαγραφές του. Αποτέλεσμα αυτής της παράλειψης είναι ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς καλούνται να υλοποιήσουν το νέο Πρόγραμμα χωρίς να έχουν γνώση των συγκεκριμένων όρων και των προδιαγραφών του.

Ωστόσο, πέρα από τις συνεχείς και αιφνιδιαστικές αλλαγές στο Πρόγραμμα, συνεχίζονται από τον Ιανουάριο οι καθυστερήσεις στην εκταμίευση των απαραίτητων πόρων προς τουλάχιστον 11 οργανώσεις και 14 δημοτικές εταιρείες σε 15 πόλεις της χώρας⁵, με αποτέλεσμα να μην έχει καταβληθεί το ενοίκιο στους ιδιοκτήτες τουλάχιστον 3.766 διαμερισμάτων, αλλά και να παραμένουν ακάλυπτα τα πάγια έξοδα, απλήρωτοι οι προμηθευτές και οι εργαζόμενοι. Σε πολλές περιπτώσεις, οι φορείς (όπως η «Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής Αθηνών» του Δήμου Αθηναίων και ο Αναπτυξιακός Οργανισμός «Πάρωνας» του Δήμου Τρίπολης⁶) εξαναγκάζονται να καλύπτουν τα έξοδα αυτά από ίδιους πόρους, ενώ η αρμόδια διαχειριστική αρχή του Υπουργείου παραμένει «άφαντη» και αποφεύγει συστηματικά να απαντήσει στα αγωνιώδη ηλεκτρονικά μηνύματα διαμαρτυρίας των εμπλεκόμενων φορέων από όλη την Ελλάδα.

Τέλος, η απόφαση του Υπουργείου για περικοπή των θέσεων του νέου Προγράμματος, σχεδόν κατά 50%, επέβαλλε στους φορείς να διακόψουν τη σχέση εργασίας με μεγάλο μέρος

⁴ Βλ. https://www.efsyn.gr/ellada/dikaiomata/341606_haos-kai-apognosi-gia-osoys-emplekontai-sto-programma-estia.

⁵ Βλ. https://www.efsyn.gr/ellada/koinonia/291527_estia-2021-aprostateytoi-oi-prosfyges-aplirotoi-oi-idioktites και https://www.eleftheria.gr/%CE%BB%CE%AC%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%B1/item/311908-%CE%BF%CF%8D%CF%84%CE%B5-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%8E-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%BF-%C2%AB%CE%B5%CF%83%CF%84%CE%AF%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%BB%CE%AC%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%B1.html?fbclid=IwAR33y5P805zTvbZ8jKLy06iWhdT5O4VCKeHYDSIsXNe_sllwWnipR2-xRU.

⁶ Βλ. https://www.efsyn.gr/ellada/dikaiomata/341606_haos-kai-apognosi-gia-osoys-emplekontai-sto-programma-estia.

του προσωπικού τους, το οποίο ούτως ή άλλως εργαζόταν χωρίς να έχει πληρωθεί για μήνες, ενώ τους δημιούργησε και τεράστιο πρόβλημα με τις κατοικίες που δεν αποτελούν πλέον μέρος του Προγράμματος.

Συγκεκριμένα, αφού το Πρόγραμμα περιορίστηκε δραματικά, μεγάλος αριθμός κατοικιών πρέπει να απεινοικιαστούν άμεσα, αλλά και να παραλειφθούν από τους ιδιοκτήτες στην αρχική τους κατάσταση. Οι φορείς, όμως, δεν διαθέτουν την αναγκαία ρευστότητα για να προχωρήσουν στην αποκατάσταση των προς παράδοση κατοικιών, και μάλιστα εντός πιεστικών προθεσμιών, αφού το Υπουργείο συνεχίζει να καθυστερεί την εκταμίευση των πόρων του Προγράμματος. Η καθυστέρηση στην παράδοση των κατοικιών, όμως, σημαίνει ότι οι φορείς συνεχίζουν να επιβαρύνονται για αυτές με ενοίκια και πάγια έξοδα. Ωστόσο, δεν αναμένεται να λάβουν καμία σχετική αποζημίωση, αφού οι εν λόγω κατοικίες δεν εντάσσονται πλέον στο νέο Πρόγραμμα. Στο πρόβλημα αυτό, έρχεται να προστεθεί, τέλος, και το ζήτημα των δυσθεώρητων αυξήσεων στο ηλεκτρικό ρεύμα, οι οποίες δεν προβλέπονται από τον προϋπολογισμό του Προγράμματος.

Επειδή ο τερματισμός του Προγράμματος «ESTIA» που εξασφαλίζει στέγη για πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο σε διαμερίσματα μέσα στα αστικά κέντρα, ως βασική προϋπόθεση κοινωνικής ένταξης, ενώ παράλληλα δημιουργεί σημαντικά οφέλη για τις τοπικές κοινωνίες, επιβεβαιώνει το «δόγμα» της Κυβέρνησης για κλειστά κέντρα και «αποθήκες ψυχών».

Επειδή οι συνεχιζόμενες καθυστερήσεις στην εκταμίευση των πόρων του Προγράμματος έχει οδηγήσει, για δεύτερη χρονιά, σε οικονομικό και διαχειριστικό αδιέξοδο τους εμπλεκόμενους φορείς, τους ιδιοκτήτες, τους εργαζόμενους, τους προμηθευτές, την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Επειδή οι περικοπές στις διαθέσιμες θέσεις του Προγράμματος έχουν προκαλέσει σημαντική απώλεια θέσεων εργασίας, ενώ έχουν δημιουργήσει τεράστιο πρόβλημα στους φορείς με τις κατοικίες που πρέπει να παραδοθούν άμεσα και σε άριστη κατάσταση στους ιδιοκτήτες.

Επειδή το «λουκέτο» στο Πρόγραμμα έρχεται σε μια περίοδο που αυτό θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως δοκιμασμένη και βέλτιστη λύση για τη διαχείριση των προσφυγικών ροών από την Ουκρανία, όπως εξάλλου έχουν ζητήσει Δήμοι της χώρας⁷, αλλά και η «Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος» (ΚΕΔΕ)⁸.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

⁷ βλ. <https://www.ertnews.gr/roi-idiseon/psifisma-toy-dimotikoy-symvoylioy-thessalonikis-gia-ti-synechisi-toy-programmatos-estia/?fbclid=IwAR1tnZZPCYLSvNBPpocLMnEi9JBKUfjqBFQq3Kzut65JdZS32qxvceEG9w>

⁸ βλ. https://kede.gr/d-papastergiou-apaiteitai-ena-eidiko-programma-stirixis-ton-dimon-kai-ton-deva/?fbclid=IwAR35_yka8YltDdnTERCGwlp8HVNWmZj4PyoDOFgwSZxnGv80YRYtgpEJX1w

1) Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει για να προχωρήσει άμεσα η εκταμίευση των πόρων του Προγράμματος για το 2021 (ώστε να ολοκληρωθεί η εκκαθάριση του «ESTIA 21») και για το 2022 στους δικαιούχους φορείς;

2) Με ποιο τρόπο σκοπεύει να αποζημιώσει τους φορείς που αδυνατούν, λόγω των καθυστερήσεων στις εκταμιεύσεις, να παραδώσουν εγκαίρως και στην προβλεπόμενη κατάσταση τις κατοικίες στους ιδιοκτήτες, με αποτέλεσμα να επιβαρύνονται με νέα ενοίκια και πάγια έξοδα που όμως δεν καλύπτονται πλέον από το Πρόγραμμα;

3) Πώς σκοπεύει να αντιμετωπίσει τις αυξήσεις στο ηλεκτρικό ρεύμα που δεν προβλέπονται και δεν καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Προγράμματος;

4) Προτίθεται να χρησιμοποιήσει το Πρόγραμμα στο πλαίσιο της διαχείρισης των προσφυγικών ροών από την Ουκρανία, όπως ζητούν Δήμοι της χώρας και η ΚΕΔΕ;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Πούλου Γιώτα

Ψυχογιός Γεώργιος

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αμανατίδης Ιωάννης

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Θεοδώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γεώργιος

Βέττα Καλλιόπη

Γκίολας Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καλαματιανός Διονύσιος

Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)

Λάμπας Σπυρίδων

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μάρκου Κωνσταντίνος

Μουζάλας Ιωάννης

Μπαλάφας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)

Σαρακιώτης Ιωάννης

Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)

Σπίρτζης Χρήστος

Συρμαλένιος Νικόλαος

Τζούφη Μερόπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτου Δημήτριος

Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης (Μίλτος)

Χρηστίδου Ραλλία